

Woondag

25 OKTOBER 2021

#VVSgwoondag

#VVSGwoondag | 3.1. Help, een woningramp!

We starten om 13.30 uur

We zenden uit via **MS Teams**. Volg via:

- Microsoft Teams App
- Browser (Chrome, Firefox of Edge)

Technische problemen?

Mail naar academie@vvsg.be of zet je vraag in de chat

#VVSGwoondag | 3.1.

Help, een woningramp!

Lt. Christiaan De Pauw – diensthoofd operationele preventie, Hulpverleningszone Centrum

Wim Rasschaert – advocaat, Rasschaert Advocaten

Brandweer - organisatie

Sinds brandweershervorming (2015): 34 hulpverleningszones in België

15 mei 2007 - Wet betreffende de civiele veiligheid:

Titel III: hulpverleningszones

- Organisatie
  - Financiering
  - Personeel
  - Gezag en leiding
  - Uitrusting en materieel
  - Toezicht
-
- Niet langer een gemeentelijke brandweerdienst
  - Eigen rechtspersoonlijkheid
  - Zoneraad / zonecollege / zonecommandant

Brandweer - organisatie

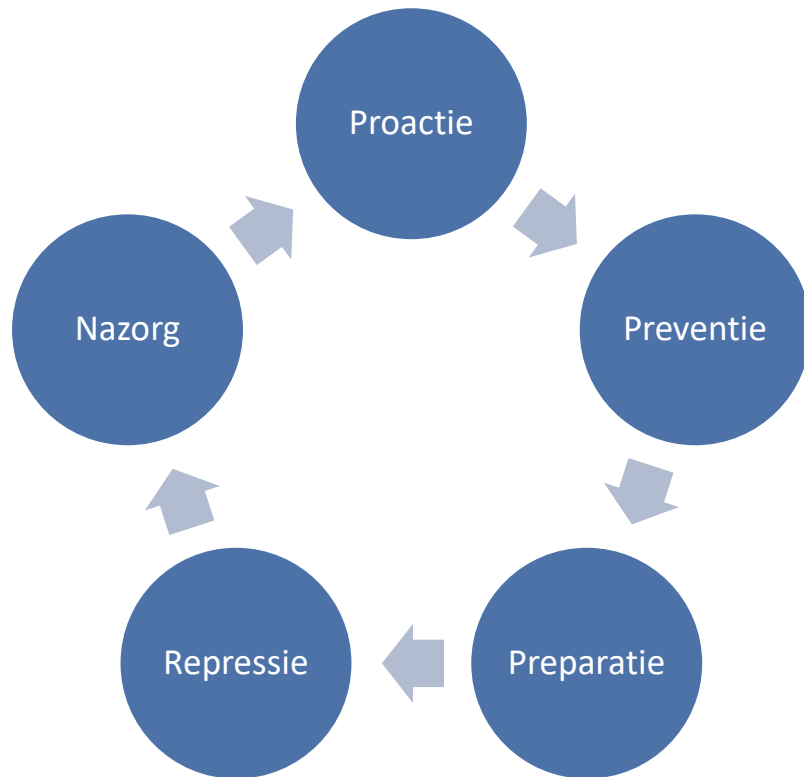
15 mei 2007 - Wet betreffende de civiele veiligheid:

➤ Zoneraad / zonecollege / zonecommandant

De hulpverleningszone wordt bestuurd door een raad. De raad is samengesteld uit één vertegenwoordiger per gemeente. De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente **van rechtswege**. [...] De zonecommandant, die verantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding van de hulpverleningszone, neemt deel aan de vergadering van de raad met raadgevende stem.

Het zonecollege is proportioneel samengesteld uit leden die door de raad onder zijn leden werden gekozen.

Brandweer - rollen

Taken brandweer (i.f.v. zichtbaarheid voor de burger):

- **Repressie** of interventie (branden bestrijden; redden van dieren, milieu en mensen, technische hulpverlening...)
- **Preventie**
  - ✓ Adviseren: algemeen <> bindend
  - ✓ Controleren
  - ✓ Sensibiliseren
  - Geen politionele bevoegdheid > advies aan burgemeester
  - Kluwen aan wetgeving (federaal, decretaal, lokaal)
- **Proactie**
  - ✓ Risico's inventariseren, analyseren en evalueren > opstellen noodplannen
- **Nazorg** (lessen trekken)
- **Preparatie** (opleiding)

Lokaal bestuur - aansprakelijkheden

1. Extracontractuele:

Door een fout: art. 1382 en 1383 BW

Toepassingsvoorwaarden: fout – schade – causaal verband

Door een gebrekkige zaak: art. 1384 BW

Toepassingsvoorwaarden: bewaarder – zaak – bewijs van gebrekkige zaak

2. Contractuele

Lokaal bestuur - aansprakelijkheden

3. **Strafrechtelijke:** ingevoerd bij Wet 11 juli 2018 houdende diverse bepalingen in strafzaken.

Voordien konden een aantal publiekrechtelijke rechtspersonen (zoals de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten of de lokale besturen) **niet** strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden.

Gemeenten konden dus niet voor de strafrechter gedagvaard worden, omdat deze in de strafwet “immunititeit” genoten, waardoor - in de praktijk - de burgemeester of het schepencollege **in persoonlijke naam** werden gedagvaard.

MAAR... Burgemeesters kunnen nog altijd aangeklaagd worden. Het parket kan nog altijd beslissen om de burgemeester te dagvaarden, net zoals de burgerlijke partij.

Brandweer – case 1: bereikbaarheid/herkenbaarheid

Een goede interventie is een **snelle** interventie!

Brandweer – case 1: bereikbaarheid/herkenbaarheid

Een goede interventie is een **snelle** interventie

Stratenaanleg = verantwoordelijkheid gemeente

Brandweer – case 1: bereikbaarheid/herkenbaarheid

Een goede interventie is een **snelle** interventie

Stratenaanleg = verantwoordelijkheid gemeente

Brandweer – case 1: bereikbaarheid/herkenbaarheid

Een goede interventie is een **snelle** interventie

Stratenaanleg = **verantwoordelijkheid gemeente**

“Code Nuts”: Code voor infrastructuur- en nutswerken langs gemeentewegen

De code is de basis voor afspraken aangaande de coördinatie van infrastructuurwerken, om deze beter op elkaar af te stemmen.

Ook voor de hulpdiensten is dit een handige tool.

Artikel 24: nutsmaatschappijen verwittigen gemeente en hulpverleningsdiensten als:

- Mogelijk hinder
- Eventuele wegomleggingen

Brandweer – case 1: bereikbaarheid/herkenbaarheid

Een goede interventie is een **snelle** interventie

Stratenaanleg = verantwoordelijkheid gemeente

Brandweer – case 1: bereikbaarheid/herkenbaarheid

Een goede interventie is een **snelle** interventie

Stratenaanleg = **verantwoordelijkheid gemeente**

Decreet van 3 mei 2019 houdende de gemeentewegen

Artikel 10. (01/09/2019- ...)

Aanleg gemeentewegen => rekening houden met verbeteren toegankelijkheid gemeentewegen door uitbouw veilig lokaal wegennet

Brandweer – case 1: bereikbaarheid/herkenbaarheid

Een goede interventie is een **snelle** interventie

Straatnaamgeving = verantwoordelijkheid gemeente

Brandweer – case 1: bereikbaarheid/herkenbaarheid

Een goede interventie is een **snelle** interventie

Straatnaamgeving = **verantwoordelijkheid gemeente**

Omzendbrief van 23 februari 2018 Best-Address. - Richtlijnen en aanbevelingen voor het vaststellen en toekennen van een adres en huisnummer.

Artikel 4:

- enkel de gemeente is bevoegd om straatnamen te wijzigen
- iedere weg met openbaar gebruik moet straatnaam hebben

Brandweer – case 1: bereikbaarheid/herkenbaarheid

Een goede interventie is een **snelle** interventie

Huisnummering = verantwoordelijkheid gemeente

Brandweer – case 1: bereikbaarheid / herkenbaarheid

Gemeente/stad kan aan **sensibilisering** doen (zie Bornem).

Omdat een zichtbaar huisnummer zo belangrijk is, kan de politie af en toe controles doen. Bewoners van wie het huisnummer niet (voldoende) zichtbaar is, kunnen worden aangesproken of een brief in de bus krijgen. Zij hebben dan gedurende een bepaalde periode de tijd om dit in orde te brengen. Indien bij de hercontrole het huisnummer nog steeds niet voldoet aan de normen, dan kunnen zij een **GAS-boete** krijgen.

Brandweer – case 2: bluswater

Om branden te blussen is **water** nodig...

Voldoende bruikbaar bluswater = **verantwoordelijkheid gemeente** (wet civiele veiligheid 2007, art.7)

Brandweer – case 2: bluswater

[Art. 7](#). De grenzen van de provincies, van de hulpverleningszones of van de gemeenten vormen geen beperking voor de tussenkomst van de posten zoals voorzien [[1](#) in artikel 6, § 1][1](#).

-----
(1)<W 2013-12-21/22, art. 67, 006; Inwerkingtreding : 10-01-2014, maar de inwerkingtreding van het gewijzigd artikel wordt vastgesteld op 01-01-2015 en 01-01-2016 : zie art. 11, 1° en 2° van KB 2014-08-04/15>

[Art. 7/1](#). [[1](#) § 1. De gemeenten beschikken, overeenkomstig de door de Koning bepaalde voorwaarden en normen, over voldoende bluswatervoorraden met het oog op het blussen van branden door de operationele diensten van de civiele veiligheid en het organiseren van oefeningen voor deze diensten.

§ 2. De gemeenten inventariseren de bluswatervoorraden en brengen de adequate signalisatie aan om het vinden, de toegang en het gebruik van de bluswatervoorraden te vergemakkelijken.

§ 3. De gemeenten voorzien in het nazicht en het onderhoud van de bluswatervoorraden. Zij zorgen ervoor dat er voldoende hydranten en afsluiters op het waterleidingnet worden aangebracht en dat deze steeds gemakkelijk bereikbaar en bruikbaar zijn. De gemeenten zorgen ervoor dat de watervergaarbakken van de openbare instellingen en de natuurlijke waterwinplaatsen van het openbaar domein steeds gemakkelijk bereikbaar en bruikbaar zijn. De Koning bepaalt de nadere regels inzake het nazicht, het onderhoud en de signalisatie van de bluswatervoorraden.][1](#)

-----
(1)<Ingevoegd bij W 2018-07-15/08, art. 2, 017; Inwerkingtreding : 05-10-2018>

Brandweer – case 2: bluswater

Drinkwatervoorziening in Vlaanderen: gemeentelijke opdracht.

Beheerd door 7 waterbedrijven: distributie en levering drinkwater

Vaak overeenkomst inzake onderhoud brandbestrijdingsinfrastructuur afgesloten tussen gemeente/stad en waterbedrijf.

Waterbedrijf staat dan in voor controle en herstelling van de hydranten, vaste periodiciteit.

Het afsluiten van dit onderhoudscontract behelst evenwel niet dat het waterbedrijf aansprakelijk zou zijn voor de capaciteit van de drinkwaterlevering voor brandbestrijdingsactiviteiten: de zorg voor een goed werkend hydrantennetwerk geeft **geen garantie** dat er op elk moment voldoende water kan geleverd worden zoals die mogelijk verwacht wordt door de Hulpverleningszone. De capaciteit in bepaalde delen van het waterdistributienet wordt immers sterk beïnvloed door de opbouw van het drinkwaternet

Het gaat hier dus om een **inspanningsverbintenis**.

Brandweer – case 3: goede burgervader

Burgemeestersbesluit: vóór (preventie) of na brand (interventie): maatregelen op basis van wet 1979 (art.11) of nieuwe gemeentewet art. 135 (gevaar voor de openbare veiligheid) = **bevoegdheid burgemeester**

Brandweer – case 3: goede huisvader

Maatregelen vòòr de brand (preventie)

Wet van 30 juli 1979 betreffende de preventie van brand en ontploffing en betreffende de verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid in dergelijke gevallen.

Artikel 11: voorlopige sluiting gebouw door burgemeester mogelijk als:

- niet voldaan aan voorgeschreven veiligheidsmaatregelen
- niet in orde met verplichte brandverzekering

Brandweer – case 3: goede huisvader

Maatregelen na de brand (interventie)

Nieuwe Gemeentewet: Artikel 135

§2. Taak gemeenten: gezondheid, veiligheid en rust voorzien op openbare wegen en plaatsen door o.a.:

- slopen of herstellen van bouwvallige gebouwen
- nemen passende maatregelen om rampen en plagen, zoals brand, te voorkomen
- verstrekken van de nodige hulp om rampen en plagen te doen ophouden

Brandweer – case 3: goede huisvader

Vlaamse Codex Wonen, deel 8: herhuisvesting

Artikel 3.32. (01/01/2021- ...)

Burgemeester moet nodige maatregelen nemen voor herhuisvesting bewoners onbewoonbare gebouwen.
Kan daarbij hulp inroepen van OCMW, sociale huisvestingsmaatschappijen grondgebied, ...

Brandweer – case 3: goede huisvader

[Art. 182](#). De minister of zijn gemachtigde kan in geval van dreigende omstandigheden de bevolking, ter verzekering van haar bescherming, verplichten zich te verwijderen van plaatsen of streken, die bijzonder blootgesteld, bedreigd of getroffen zijn, en degenen die bij deze maatregelen betrokken zijn een voorlopige verblijfplaats aanwijzen; om dezelfde reden kan hij iedere verplaatsing of elk verkeer van de bevolking verbieden.

[¹ Dezelfde bevoegdheid wordt toegekend aan de burgemeester.]¹

(Wet Civiele Veiligheid 15 mei 2007)

Voorbeeld: Sint-Truiden

In Sint-Truiden moesten in juli jl. 25 gezinnen hun woning in een appartementsgebouw verlaten nadat die onbewoonbaar zijn verklaard (instortings- en brandgevaar).

Bij het optrekken van de 176 appartementen, 30 woningen en 3 commerciële ruimtes lagen de materialen voor de houtconstructie en de houten vloeren wekenlang in regen en wind en absorbeerden zij al die tijd vocht. Toen de appartementen afgewerkt werden en het vocht ingekapseld werd, kon dat nergens meer naar toe en begon de houten constructie te rotten.

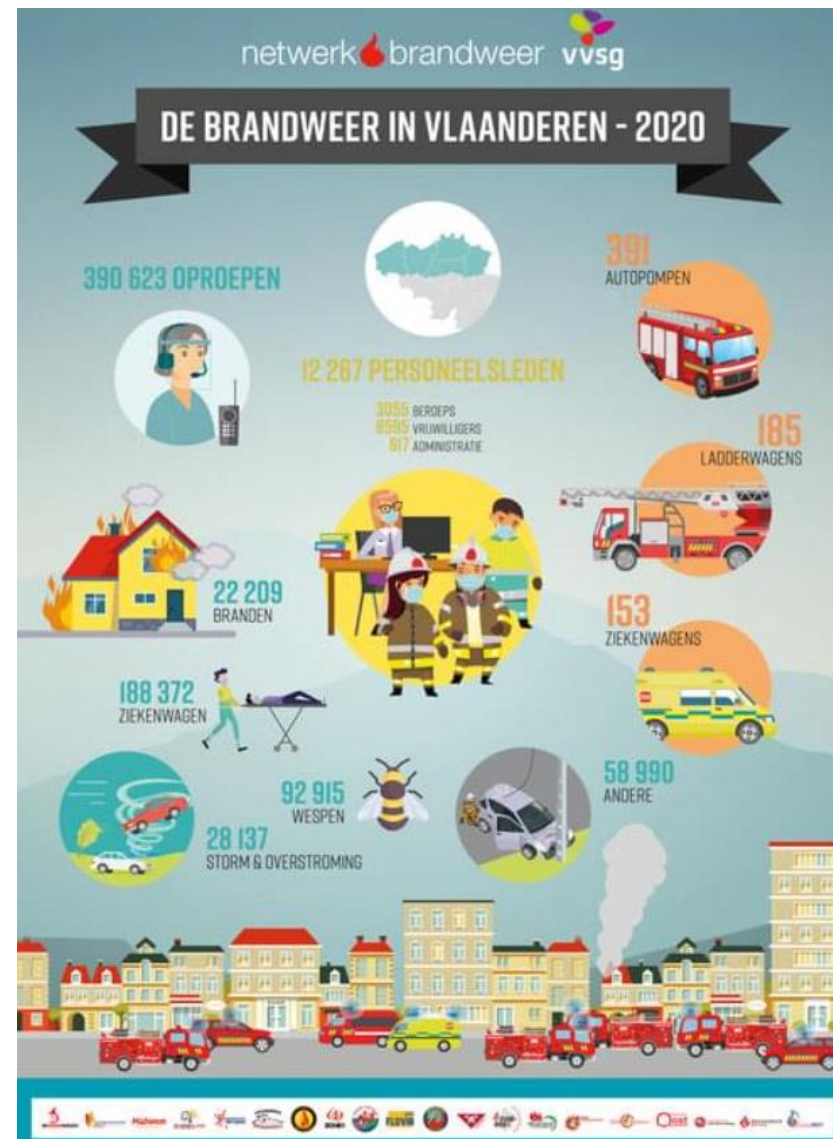
Van de 25 gezinnen zouden er volgens de waarnemend burgemeester nog een vijftal op zoek zijn naar een passende verblijfplaats. Zij worden in hun zoektocht **bijgestaan** door het OCMW van Sint-Truiden.

Brandweer – case 4: dodelijke slachtoffers

Cijfers 2020 – Vlaanderen:

390 623 brandweerooproepen

- 48% ziekenwagen
- **6% branden > 75 dodelijke slachtoffers ten gevolge van brand**
- 7% storm en overstroming
- 24% wespen
- 15% overige (o.a. technische hulpverlening)

Brandveilig wonen 4. dodelijke slachtoffers

Veilig, gezond en kwaliteitswonen

Strengere straffen voor wie niet voldoende rookmelders installeert: Rookmelders dit zijn de regels

n kamers

Sinds 1 januari 2020
branddetectiesyste
woningen die de ei

HLN SHOP

Nu het buiten frisser wordt, doen we opnieuw massaal beroep op onze verwarming. De open haard gaat aan en om het extra gezellig te maken horen daar voor veel mensen eveneens kaarsen bij. Ook

Hoe leef je brandveilig?

Hang rookmelders en test ze regelmatig. Ze alarmeren je tijdens je slaap.

Hou je deuren dicht. Zo verspreidt eventuele brand zich minder snel.

Maak een evacuatieplan, zodat je snel kan vluchten als het nodig is.

Joni Horemans 14-10-21, 09:56 Bron: HLN Shop

Brandweer – case 4: dodelijke slachtoffers

Rookmelders: volgens Vlaams minister van wonen Matthias Diependaele komen er in de nabije toekomst **geen controles in gewone woningen**. Vanaf 2021 zal er wél gecontroleerd worden in huurwoningen. Die kunnen dan evt. **ongeschikt** verklaard worden als er geen rookmelders hangen. Het **conformiteitsattest** wordt wel nu al geweigerd bij het ontbreken van rookmelders. Er zijn geen boetes gekoppeld aan die weigering, maar in sommige steden en gemeenten heeft de verhuurder het conformiteitsattest nodig om te mogen verhuren. Als de verhuurder zo'n attest krijgt op het ogenblik dat hij zijn woning in huur geeft, biedt hem dat bovendien bescherming bij latere woningkwaliteitsproblemen.

En tenslotte is het verhuren, te huur of ter beschikking stellen van een woning zonder rookmelders ook **strafbaar**.

*Hoe leef je
brandveilig?*

Hang rookmelders
en test ze regelmatig.
Ze alarmeren je
tijdens je slaap.

Hou je deuren dicht.
Zo verspreidt
eventuele brand zich
minder snel.

Maak een evacuatieplan,
zodat je snel kan
vluchten als het nodig is.

Brandweer – case 5: wie is verantwoordelijk?

Gerechtelijk staartje...?

bv. uitslaande brand, gasontploffing, wateroverlast,...

Na zware gasexplosie Luik waarbij 14 mensen stierven: eigenaar gebouw veroordeeld

Meer dan tien jaar nadat in centrum Luik een gebouw is ingestort bij een gasexplosie, waarbij 14 mensen stierven en 19 mensen gewond raakten, is de eigenaar van het gebouw veroordeeld. De man kreeg 14 maanden cel met uitstel wegens nalatigheid. In het gebouw bleek een niet-conforme gasleiding te zitten. Ook de brandweer van de regio Luik werd schuldig verklaard wegens nalatigheid, maar kreeg geen straf.

 NWS

Brandweer – case 5: verantwoordelijkheid?

- Gasexplosie Luik: Ook de preventiedienst van de brandweer van de regio Luik werd schuldig verklaard wegens **nalatigheid**, maar kreeg geen straf. Enkele brandweerlieden van de dienst hadden het gebouw enkele dagen voor de explosie gecontroleerd, maar oordeelden dat er geen probleem was. Het gebouw was ook bekend bij de preventiedienst.

Art. 176. Wet Civiele Veiligheid 15 mei 2007

Brandweer moet op verzoek van de burgemeester controle uitvoeren op maatregelen ter preventie van brand en ontploffing

- Gemeente als waterbeheerder:
Noodweer: Woluwevallei (28 juli 2006) hevige regenval en overstromingen, nadien erkend als ramp
Gemeenten gedagvaard, Rechtbank van Eerste Aanleg Brussel: de wateroverlast = gevolg van noodweer en niet van gebrekkig of slecht beheer van het waterhuishoudingssysteem en /of het rioleringsnetwerk

Brandweer – case 5: verantwoordelijkheid?

- Brand: appartementsgebouw in de as gelegd

Zowel gemeente als brandweer gedagvaard:

- ✓ brandweer die de bluswerken uitvoerde, viel toen nog onder de gemeentelijke diensten (vrijwillige brandweer **toen nog gemeentelijke bevoegdheid**, want gebouw opgetrokken vòòr inwerkingtreding hulpverleningszones)
- ✓ burgemeester mogelijk verantwoordelijk voor de **bouwvergunning** die werd afgeleverd?
- ✓ De eindverantwoordelijkheid voor de brandveiligheid ligt bij de burgemeester, op basis van de artikelen 133 en 135 paragraaf 2, 5° in de Nieuwe Gemeentewet en de federale wetgeving. Diezelfde artikelen stellen dat de burgemeester de bevoegdheid heeft om onder meer (brand)onveilige gebouwen te sluiten in geval van hoogdringendheid, ook zonder voorafgaand reglement.

Contactgegevens

Nog vragen?

Contacteer de vvsg-staf via info@vvsg.be

Brandweerzone Centrum

Lt. Christiaan De Pauw – christiaan.depauw@bwzc.be

Rasschaert Advocaten

Wim Rasschaert – wrasschaert@rasschaertadvocaten.be

Wil je napraten in de foyerbabbels?

- ✓ Hieronder alle foyerbabbels die je nu kan volgen. Klik op de juiste link in de chat en je komt automatisch in de juiste foyerbabbel terecht!
- ✓ Programma foyerbabbels Ronde 3 - In welke sessie wil je napraten?
  - Sessie 3.1.: Help, een woningramp!
  - Sessie 3.2.: Bovenlokale ondersteuning en ontzorging om de renovatiegolf aan te gaan
  - Sessie 3.3.: Hoe voorkomen OCMW's uithuiszettingen?
  - Sessie 3.4.: Al je vragen over coöperatief wonen beantwoord - partnersessie CERA
  - Sessie 3.5.: Partnersessie Stad Gent
- ✓ Ondervind je problemen bij het inloggen? Stuur een mailtje naar academie@vvsg.be

Bedankt voor je aandacht.

